

Priručnik za vozače 2014

Aktuelna verzija na
www.condor.co.at/hb

condor
www.condor.co.at

PREGLED SADRŽAJA

1 BBS principi (9.2.1.4.a).....	5
2 Podnošenje izvještaja	5
2.1 Podnošenje izvještaja o događajima (9.2.1.4.b)	5
2.2 Podnošenje izvještaja o situacijama koje su zamalo završile nesrećom (9.2.1.4.c)	5
3 Sigurnost (AEO).....	6
3.1 Službeni zahtjevi	6
3.2 Sigurnost na putu	6
3.3 Parkirališta koja su pod nadzorom - zaustavljanje i parkiranje.....	7
3.4 Carinski propisi i kontrole	7
3.5 Identitet primaoca	8
4 Korištenje mobilnog telefona (9.2.1.4.e).....	8
5 Konzumiranje alkohola i droga (9.2.1.4.f)	8
6 Mjere koje je potrebno preduzeti u slučaju nužde (9.2.1.4.g).....	8
6.1 Ponašanje u slučaju nesreća	8
6.2 U slučaju nesreća sa opasnim tvarima.....	9
6.3 Opće mjere zaštite	11
6.3.1 Samozaštita	11
6.3.2 Zaštita okoline.....	12
6.3.3 Spašavanje iz područja opasnosti	12
6.3.4 Prva pomoć i mjere službe za spašavanje	12
6.4 Ponašanje u slučaju posebnih događaja	13
6.4.1 Planiranje za slučaj nužde kod curenja dizela ili mineralnih ulja pri	13
transportu	13
6.4.2 Napad/pljačka	13
6.4.3 Požar	13
6.5 Nesreće u tunelima.....	13
6.6 Ponašanje prema medijima (štampa, televizija, radio)	14
6.7 Događaji koji mogu ugroziti sigurnost transporta (9.2.1.4q).....	14
7 Preventivne mjere zaštite (Security – 9.2.1.4.h).....	14
7.1 Lična zaštitna oprema.....	14
7.2 Provjera prije početka vožnje (9.2.1.4.u).....	14
7.3 Dokumenti vozila i oprema koju je potrebno nositi sa sobom	16
7.3.1 Opći dokumenti.....	16
7.3.2 ADR dokumenti	17
7.3.3 Zaštitna oprema /pomoćna sredstva/oprema	17
7.3.4 Naprava za zaštitu pri radu na visini (ukoliko je primjenjivo/cisterne i kamioni.....	17
cisterne)	17
7.4 Pregled koji obuhvata sedam tačaka	18
7.5 Nakon vožnje	18
8 Zakon o prometu robe.....	18
8.1 Opće informacije	18

8.2 Dozvole	18
8.3 Cestarina	18
9 Opasna roba	19
9.1 Opće informacije (9.2.1.4.k)	19
9.2 Zabrane zajedničkog utovara (9.2.17.c).....	19
9.3 Oznaka na vozilu	19
9.4 Brojevi opasnosti i njihovo značenje - vidi u Dodatku A	20
9.5 Primjeri GGSV oznake kamiona	20
9.6 Transport opasnih tvari u tunelima	20
9.7 Izbjegavanje eksplozija i požara.....	20
9.8 Ostavljanje/parkiranje vozila	22
10 Vozila, posude i dodatne naprave	23
11 Postupak utovara (9.2.1.4.j)	23
11.1 Lična zaštitna oprema.....	23
11.2 LZO (lična zaštitna oprema – ADR transporti (9.2.1.4.x).....	23
11.3 Utovar	23
11.4 Zaštita transporta (9.2.1.7.b).....	24
11.5 Provjera kamiona.....	24
11.5.1 Vanjska strana vozila	24
11.5.2 Naprave za tovar	24
11.5.3 Oprema i oznaka transportne jedinice.....	24
11.5.4 Dokumenti i popratni dokumenti.....	25
11.5.5 Vozač i suvozač.....	25
11.5.6 Tovar	25
11.5.7 Maksimalno dozvoljene težine.....	25
12 Sigurnosni propisi	25
12.1 Opći propisi.....	25
12.1.1 Principi	25
12.1.2 Ponašanje u cestovnom saobraćaju	26
12.1.3 Obaveza vezivanja sigurnosnog pojasa (9.2.1.4.d).....	26
12.1.4 Ograničenja rada/vožnje pri lošim vremenskim uslovima (9.2.1.4q).....	26
12.1.5 Opasnost zbog leda i snijega	26
12.1.6 Vožnja u zatvorenom prostoru	27
12.1.7 Zabrane vožnje	27
12.1.8 Opća pravila ponašanja u tunelima.....	27
12.2 Vremena vožnje i odmora	31
12.3 Pogonske upute i radne upute	31
13. Maximum weights and dimensions	32

Predgovor

Vaše preduzeće je na putu po nalogu Condor Speditions-Transport GmbH & Co. Cilj pisanja ovog priručnika za vozače je bio da se osigura da se transport sprovodi propisno, na ekološki prihvatljiv i siguran način i on je obavezujući za sve vozače!

Ukoliko su pojedine upute u ovom priručniku za vozače u suprotnosti sa službenim ili zakonskim propisima, zakonski propisi imaju prednost što se tiče važenja u odnosu na pravila u priručniku za vozače.

Cilj ovog priručnika je garantovati jedinstveno visoki standard pri transportu svih vrsta roba naših klijenata. Ovaj priručnik osim toga omogućava lakše sprovođenje važećih propisa, zakona i pravila.

Uspjeh kao pružalac usluga transporta i logistike je usko povezan sa kvalitetom naših kooperanata i time i sa kvalitetom naših vozača, jer samo zajedno je moguće postići cilj zadovoljavanja stalno rastućih standarda sigurnosti i kvaliteta klijenata.

Condor od vozača u istoj mjeri očekuje realizaciju ciljeva kvaliteta odnosno poboljšanja.

Potrebno je osigurati da vozač dobije upute na njemu razumljivom jeziku odnosno da se one stalno ažuriraju.

Ukoliko ne raspolazete odgovarajućim priručnikom za vozače, možete ga preuzeti sa www.condor.co.at/hb.

Želimo dobru i sigurnu vožnju!

Zaposleni Condor Speditions Transport GmbH & Co.

Sve informacije koje se nalaze u ovom priručniku su kontrolisane s najvećom mogućom pažnjom. Međutim, Condor Speditions Transportges. m. b. H & Co. ne odgovara za štete koje mogu nastati u vezi sa korištenjem ovih sadržaja. Informacije potiče iz različitih izvora. Za greške ili činjenice koje ne odgovaraju istini te za posljedice koje proizlaze iz toga ne preuzimamo odgovornost. Condor Speditions Transport GmbH & Co. ne odgovara za štete, posebno ne za direktne ili indirektne posljedične štete, kazne, neostvarenu dobit, prekide sistema ili proizvodnje, koje nastaju zbog korištenja ovog priručnika. Pravni odnos koji nastaje korištenjem priručnika za vozače između čitaoca i Condor Speditions-, Transportges. m. b. H. & Co. podliježe pravu Republike Austrije. U slučaju pravnih sporova koji rezultiraju iz korištenja priručnika za vozače, nadležan je sud u sjedištu Condor Speditions-, Transportges. m. b. H. & Co. u Salzburgu, Austrija. Navođenje izvora: različiti izvori, ali prije svega EU, ARD, SQAS, AEO, IRU, različita interesna udruženja te dijelom privatne promotivne ponude itd.

1 BBS principi (9.2.1.4.a)

Vozači bi trebali biti upoznati sa preventivnim sigurnosnim sistemom (BBS) za vožnju te za utovar i istovar (SQAS TS 2011 4.3.1.1c):

- a. poboljšanje racionalnog ponašanja pri vožnji,
- b. optimizacija potrošnje goriva,
- c. garantovanje sigurnosti i udobnost tovara,
- d. radni i socijalno-pravni propisi,
- e. zdravlje, sigurnost u saobraćaju i zaštita okoliša, pružanje usluga, logistika,
- f. ekonomsko okruženje saobraćajnog tržišta.

2 Podnošenje izvještaja

Potrebno je dokumentovati sljedeće događaje i podnijeti izvještaj o njima:

- a. ozbiljna kašnjenja,
- b. štete,
- c. ljudska i materijalna šteta kod trećih strana,
- d. nesreće,
- e. situacije koje su zamalo završile nesrećom,
- f. podnošenje izvještaja o nesigurnim radnim uslovima pri utovaru i istovaru (9.2.1.4s).

Podnošenje izvještaja bi trebalo minimalno sadržati sljedeće informacije (šifre Evropskog udruženja za transport hemikalija - ECTA):

- a. o kojoj vrsti događaja se radi (podaci o vremenu, transportnom sredstvu, tovaru, dokumentima, sigurnost i zdravlju),
- b. u čiju odgovornost spada događaj (otpremnik, špediter, primalac, drugi),
- c. kada je nastupio događaj (vrijeme, datum prije utovara, tokom utovara, tokom transporta, tokom istovara, nakon istovara),
- d. prigovor nalogodavca/primaoca (da/ne),
- e. zašto je došlo do događaja.

2.1 Podnošenje izvještaja o događajima (9.2.1.4.b)

Nakon vanplanskih događaja koji su povezane sa područjem kvaliteta, sigurnosti, zdravlja i okoliš, potrebno je nalogodavcu podnijeti dokumentovani izvještaj u kojem se navodi položaj, vrijeme, mjesto i vrsta događaja.

2.2 Podnošenje izvještaja o situacijama koje su zamalo završile nesrećom (9.2.1.4.c)

Nakon situacija koje su zamalo završile nesrećom i koje su povezane sa područjem kvaliteta, sigurnosti, zdravlja i okoliš, potrebno je naručitelju podnijeti dokumentovani izvještaj uz navođenje položaja, vremena, mjesta i vrste događaja.

3 Sigurnost (AEO)

Naši nalogodavci očekuju kod provođenja transporta pridržavanja najviših standarda sigurnosti. To za transport znači:

- a. roba se samo na sigurnim mjestima pretovara smije skladištiti i pretovarati,
- b. tokom skladištenja, pretovara i transporta robu i transportnu jedinicu je potrebno zaštititi od neovlaštenog pristupa,
- c. dokumente je potrebno zaštititi od neovlaštenog pristupa, manipulacija i uvida,
- d. da je osoblje koje je angažovano za transport i preuzimanje robe pouzdano.

Ukoliko postoje sumnje koje se tiču kontinuirane sigurnosti robe, transportnog sredstva i dokumenata, potrebno je to odmah prijaviti.

3.1 Službeni zahtjevi

Potrebno je pridržavati se svih zakonskih i službenih zahtjeva, također i onih u zemljama kroz koje se vozi. Ovo također važi za relacije koje su eventualno propisane od strane službi.

3.2 Sigurnost na putu

Pomoć pri prevođenju: <G:\CONDOR\Projekte\Lieferantenmanagement\FahrerhandbuchIRU Lkw-Parkplätze.pdf>

- a. Nikada nemojte sakriti ključeve za drugog vozača koji treba preuzeti vozilo.
- b. Dokumente koji se odnose na tovar čuvajte na sigurnom mjestu, jer se njima mogu dokazati prava na posjed robe.
- c. Nikada ne ostavljajte vrijednosne predmete na vidljivom mjestu u vozačevoj kabini, bez obzira da li se radi o predmetima opreme ili ličnoj imovini.
- d. Pri dnevnoj kontroli koja prethodi vožnji, pregledajte svoje vozilo kako biste provjerili da li postoje sigurnosni nedostaci kao što su defektne brave, zaporni zasuni, pojasevi, protuprovalne zaštite, itd. Odmah prijavite neodgovarajuću sigurnosnu opremu.
- e. Izvadite ključ i uvijek zatvorite vrata vozačke kabine i transportnog prostora kada je vozilo bez nadzora – čak i onda kada samo plaćate na benzinskoj pumpi ili želite negdje nešto isporučiti.
- f. Izbjegavajte rutinsko zaustavljanje da kupite cigarete, novine, itd. Obavite to prije polaska.
- g. Ne ostavljajte prozore otvorene kada se udaljavate od vozila.
- h. Zaključajte sva vrata kada spavate u vozačevoj kabini. Ukoliko je moguće, parkirajte vozilo blizu zida ili druge sigurne prepreke, kako biste spriječili pristup zadnjim vratima. Međutim, ne zaboravite da su krov i strane slabe tačke vozila.
- i. Ukoliko je Vaše vozilo opremljeno protuprovalnom zaštitom, trebali biste je i koristiti.
- j. Nemojte nikada povesti nekoga u svom vozilu bez posebne dozvole.
- k. Kada se transportuje roba visoke vrijednosti, trebali biste po mogućnosti voziti u konvoju sa drugim vozačima koje poznajete i kojima možete vjerovati. Oprez od lažnih službenih lica! Uvijek tražite iskaznicu.

- l. Ukoliko ustanovite neregularnosti na transportnoj robi, bravama, plombama ili transportnoj dokumentaciji trebate to odmah prijaviti.
- m. Kada stignete kod primaoca robe, vozilo nikada ne biste trebali ostaviti nekome na čuvanje ili voziti do drugog istovarnog mjesta ako niste potpuno sigurno da to smijete.
- n. Provjerite da li je osoba koja prima robu ovlaštena za to.
- o. Ukoliko često vozite na istoj relaciji trebali biste, ako je moguće i dozvoljeno, promijeniti rutu ili vremenski plan.
- p. Budite oprezni kada Vam nepoznate osobe spontano nude pomoć i budite posebno oprezni kada Vam drugi vozači daju do znanja da nešto nije uredu s Vašim vozilom.
- q. Izbjegavajte da u javnosti ili putem radiostanice pričate o svom tovaru ili planiranoj ruti. Budite oprezni kada Vas nepoznate osobe pitaju za informacije na udaljenim odmorima.
- r. Budite pažljivi i oprezni kada se vraćate prema vozilu koje stoji samo. Ukoliko u neposrednoj okolini primijetite sumnjiva vozila ili osobe, zabilježite njihov izgled, registraciju itd.
- s. Nakon pauze ili stajanja tj. kada je vozilo bilo bez nadzora trebali biste provjeriti da li je neko radi nešto na vratima, remenima ili ceradi.
- t. U slučaju kvara razmatrajte mogućnost sabotaže kao i mogućnost da je neko nešto „čepkao“ na vozilu.
- u. Uvijek mislite na sigurnost tovara kada morate napustite vozilo.

3.3 Parkirališta koja su pod nadzorom - zaustavljanje i parkiranje

Što se tiče stajanja - osim u slučaju neophodnih stajanja zbog sipanja goriva, carinskih formalnosti, kvarova itd. – vozilo smije stajati samo na parkiralištima koja su pod nadzorom, ukoliko postoje. Parkiralište koje je pod nadzorom mora imati kontrolu ulaza i izlaza, nadzor u trajanju od 24 sata te ogradu oko terena.

Vozilo sa prikačenom prikolicom/poluprikolicom mora biti pod stalnim nadzorom tokom stajanja ili parkiranja. Vozilo je samo pod nadzorom ukoliko se vozač ili prateća osoba stalno nalazi u vozilu ili kada se vozilo ostavlja na parkiralištu koje je pod nadzorom sa kontrolom ulaza i izlaza (uz kontrolni list) i kada se pri napuštanju vozila zatvore sva vrata i prozori, kada je brava volana zaključana i kada je eventualno postojeća protuprovalna zaštita aktivirana. Potrebno je osigurati da se ne mogu izvršiti manipulacije na robi niti na dokumentima.

3.4 Carinski propisi i kontrole

Podaci o propisanoj odredišnoj carinskoj službi, pravnoj adresi primaoca i stvarnoj adresi isporuke primaoca moraju biti upisani u kamionskom tovarnom listu (CMR) odnosno u tovarnim dokumentima ili otpremnim dokumentima kod djelomičnih tovara. Promjene – posebno promjene adrese – se ne smiju naknadno izvršiti u tovarnim dokumentima.

Ukoliko carinske službe vrše kontrole na putu, vozač treba:

- a. tokom kontrole ostati kod vozila odnosno robe,

- b. zatražiti od carinskih službenika potvrdu u vidu protokola o tome da li i koliko je robe (uzoraka) uzeto,
- c. obratiti pažnju na to da carinski službenici zabilježe i supotpisu potvrdu o tome koji je broj plombe je otvoren od strane carine i koji novi broj plombe je postavljen,
- d. Kamion sa prikolicom koji transportuje robu nakon dolaska u mjestu odredišta treba odmah da se ostavi u carinskom terminalu nadležne odredišne carinske službe u svrhu registracije.

3.5 Identitet primaoca

- a. Ovlašteni špediter ili otpremnik se kod svog nalogodavca treba raspitati o tačnoj stvarnoj adresi isporuke primaoca te o uputama za identifikaciju primaoca – npr. kopija pasoša ili lične karte ili registarski broj firme primaoca.
- b. Stvarnu adresu isporuke je potrebno upisati u kamionskom tovarnom listu (CMR) odnosno u slučaju djelomičnih tovara u transportne ili otpremne dokumente.
- c. Upute za identifikaciju je potrebno dati vozaču pismeno prije početka vožnje i on se kod predaje treba supotpisati na kopiji.
- d. Vozača treba biti upućen da ove upute odnosno eventualne kopije dokumenata ne treba ispusti iz ruku i da ih pokaže tek pri detaljnom uspoređivanju sa predloženim originalom prilikom predaje robe.
- e. Transportovana roba se smije isporučiti samo nakon identifikacije zakonitog primaoca na osnovu datih uputa.
- f. Ukoliko identitet zakonitog primaoca nije moguće utvrditi na ovaj način ili u slučaju da upute koje su date vozaču odstupaju od dokumenata koja su mu predata u svrhu identifikacije – npr. kopija pasoša ili lične karte – vozač ne smije samovoljno utvrditi ovlaštenu osobu za prijem nego treba odmah obavijestiti osiguranika. On će također odmah zatražiti nove upute od svog nalogodavca. Vozač treba provesti vrijeme čekanja koje nastaje zbog toga na parkiralištu koje je pod nadzorom.

4 Korištenje mobilnog telefona (9.2.1.4.e)

Zbog razloga sigurnosti mobilni telefon se tokom vožnje ne smije koristiti, osim u slučajevima nužde.

5 Konzumiranje alkohola i droga (9.2.1.4.f)

Zabranjeno je tokom radnog vremena ili vožnje konzumirati droge ili alkohol ili raditi ili voziti pod njihovim utjecajem. Medikamenti se smiju uzeti tokom vožnje samo uz prethodnu konsultaciju sa ljekarom (SQAS TS 4.3.1.1f).

6 Mjere koje je potrebno preduzeti u slučaju nužde (9.2.1.4.g)

6.1 Ponašanje u slučaju nesreća

Nakon nesreće, učesnici u nesreći i svjedoci trebaju obratiti pažnju na sljedeće:

- a. odmah se zaustaviti,
- b. ostaviti vozilo na sigurnom,
- c. aktivirati prekidač za isključenje u slučaju nužde odnosno glavni prekidač za baterije,
- d. uključiti žmigavac za upozorenje,
- e. obući signalni prsluk,
- f. ograditi/zaštititi mjesto nesreće,
- g. osigurati saobraćaj i - ukoliko se samo radi o maloj šteti – vozilom skrenuti u stranu,
- h. tragovi nesreće se ne smiju ukloniti dok se ne izvrši uviđaj,
- i. utvrditi posljedice nesreće,
- j. obavještavanje vatrogasaca 112, policije 110, službe za spašavanje 112,
- k. pomoći povrijeđenima – pružanje Prve pomoći,
- l. pokušati zaustaviti curenje / izlaženje proizvoda,
- m. dodatno obavijestiti upravu firme i vlasnika dozvole,
- n. nazvati Condorov broj za slučaj nužde +43 662 88984-27,
- o. uzimanje podataka od svjedoka,
- p. zaštititi predmete koji mogu služiti kao dokaz,
- q. načiniti dovoljan broj fotografija (u datom slučaju obratiti pažnju na opasnost od eksplozije!),
- r. popuniti izvještaj o nesreći,
- s. drugim učesnicima i oštećenima dati ime i adresu, pokazati papire od vozila i vozačku dozvolu te dati podatke o obaveznom osiguranju automobila,
- t. ostati na mjestu nesreće onoliko dugo dok se ne izvrši utvrđivanje osoba, vozila i vrstu njihovog učešća ili čekati odgovarajuće vrijeme, obično dva sata, i ostaviti ime i adresu na mjestu nesreće,
- u. ukoliko ste se opravdano ili nakon isteka vremena čekanja udaljili od mjesta nesreće, trebate omogućiti da se odmah utvrdi Vaš identitet. U tu svrhu trebate jednog od prisutnih ili policijsku službu obavijestiti o učešću u nesreći i dati adresu, mjesto boravišta, lokaciju i registarski broj vozila te ostati na raspolaganju vremenski koliko je prihvatljivo.

6.2 U slučaju nesreća sa opasnim tvarima

Opasne tvari i opasna roba zbog svojih svojstava predstavljaju opasnost po život, zdravlje i okoliš.

Opasnosti postoje u vidu opasnosti od eksplozije, požara, trovanja, hemijskih opekotina i zračenja.

Ove opasnosti predstavljaju opasnost za čovjeka zbog primanja štetnih tvari (preko disajnih puteva, želučano-crijevnog trakta, kože, rana), zbog kontaminacije (radioaktivne i hemijske tvari), vanjsko zračenje (elektromagnetsko zračenje) ili mehaničkih i termičkih utjecaja (plamenovi, pritisak, krhotine, urušavanje).

Opće intervenciono-tehničke mjere

Osoblje službe za spašavanje smije pristupiti području opasnosti samo onda kada je vrsta opasnosti poznata i kada je moguće kalkulisati rizik! Ove neophodne informacije je potrebno zatražiti od dispečerskog centra službe za spašavanje.

Po pravilu je potrebno alarmirati policiju i vatrogasnu službu kod svake nesreće sa opasnim tvarima. Informaciji o opasnim tvarima pripada veliki značaj:

- a. Pribavljanje informacija
Za sprovođenje samozaštite i mjera spašavanja neophodno je tačno poznavanje vrste opasne tvari i mogućnosti ugrožavanja. Pogođenom području se smije prići tek nakon primljenih informacija. Potrebno je pribaviti informacije (o naljepnicama sa oznakom opasnosti, tablicama upozorenja, list sa informacijama o postupanju u slučaju nesreće, šifra opasne tvari) zato što se osoblje za spašavanje koje ulazi u akciju spašavanja bez takvih informacija eventualno izlaže životnoj opasnosti.
- b. Obavješćavanje intervencionih snaga (telefonski broj za slučaj nužde u Evropi 112/ Condorov telefonski broj za slučaj nužde +43 662 88984 27)
- c. Naljepnica sa oznakom opasnosti
Ove naljepnice imaju oblik ukošenog kvadrata. Potrebno ih je pričvrstiti na vozilu u skladu sa važećim ADR-om i one ukazuju na glavnu opasnost i sporedne opasnosti tvari koje se transportuju.
- d. Tablice upozorenja
Na kamionu se naprijed i pozadi vertikalno prema osovini vozila nalazi po jedna pravougaona reflektirajuća narandžasta tablica sa crnim okvirom.
- e. Sigurnosno-tehnički listovi
Sigurnosno-tehnički listovi se po pravilu nalaze u vozačevoj kabini. Oni bi se, ukoliko je moguće, trebali spasiti kako bi bilo moguće preduzeti daljnje mjere na licu mjesta.
Pri transportu nekoliko različitih opasnih tvari, potrebno je sa sobom nositi sigurnosno-tehničke listove za svaku pojedinačnu opasnu tvar.
Osim toga, položaj tvari u vozilu mora biti prepoznatljiv.

Hitne mjere

- a. Ukoliko je moguće, zaustaviti dalje curenje/izlaženje proizvoda (npr. aktivirati dugme za isključenje u slučaju nužde, pumpa, postaviti zaklopke za zatvaranje, koristiti posude za hvatanje).
- b. Zaštititi odvođe, kanale i postaviti barijere za ulja pomoću vezivnog sredstva,
- c. Kod najmanje opasnosti za podzemne vode potrebno je obavezno obavijestiti vatrogasnu službu.
- d. Obavijestiti eventualno ugrožene osobe (kod rukovanja otvorenim plamenom ili sa svjetlom).
- e. Postaviti signalne kugle.
- f. Držati spremno vatrogasni aparat.
- g. Obavijestiti nadležnog pretpostavljenog.
- h. Poštivanje i pridržavanje daljnjih mjera i eventualno pružanje prve pomoći prema sigurnosno-tehničkom listu za određeni proizvod.
- i. Skloniti i zaštititi dokazne predmete.

- j. Načiniti dovoljno fotografija (u datom slučaju obratiti pažnju na opasnost od eksplozije!).
- k. Sačiniti prijavu štete.

Mjere nakon nesreće

- a. Obavezno zabilježiti naziv opasne tvari o kojoj se radi i odmah javiti ljekaru koji liječi (predati informacione listove).
- b. Skupiti kontaminiranu odjeću i predmete u plastičnu vreću, označiti.
- c. Transportni cilj za povrijeđene određuje dispečerski centar, s obzirom da nije svaka bolnica opremljena za takve slučajeve i da je eventualno potrebno upućivanje u regionalni centar za dekontaminaciju.
- d. Kontaminirani predmeti se ne smiju baciti bez mjera zaštite.

Prijava nesreća u kojoj je uključena opasna tvar

Kod teške nesreće ili incidenta u vezi sa transportom opasnih tvari, prijevoznik, utovarivač, pošiljalac ili primalac treba osigurati da se nadležnoj službi države u kojoj se desio događaj podnese izvještaj prema pododjeljku 1.8.5.1. ADR-a (*Accord européen relatif au transport international des marchandises dangereuses par route* = Evropski sporazum o međunarodnom cestovnom transportu opasnih tvari)

Događaj koji je potrebno prijaviti u ovom kontekstu postoji kada

- a. je iscurila opasna tvar ili kada je postojala neposredna opasnost od curenja,
- b. je nastupila ljudska, materijalna ili šteta po okolišu, ili
- c. su bile uključene službe.

6.3 Opće mjere zaštite

6.3.1 Samozaštita

- a. Izbjegavati tjelesni kontakt sa hemijskim tvarima i njihovo udisanje.
- b. Kod transporta za koje je potrebna dozvola (transport tvari koje su navedene u listama Uredbe o transportu opasnih tvari cestom - to je izuzetno opasna roba), vozač mora sa sobom nositi odgovarajuću zaštitnu opremu.
- c. Utvrđivanje koncentracija otrova, opasnosti od eksplozije i drugih opasnosti je u nadležnosti vatrogasne službe.
- d. Provizorna zaštita (npr. maramica koja se drži ispred usta i nosa) u većini slučajeva nije od koristi; u slučaju nedoumice koristite pravu respiratornu zaštitu.
- e. Pripadnici intervencijskih snaga koji imaju otvorene rane ne smiju biti angažovani.
- f. Kod dolaska je potrebno obratiti pažnju na širenje opasnih tvari. Vozilo službe spašavanja je potrebno ostaviti na strani koja je okrenuta prema vjetru i na dovoljnoj udaljenosti od zone opasnosti.
- g. Potrebno je isključiti odnosno držati daleko sve izvore zapaljenja, otvorene plamenove, grijanje, električne uređaje.
- h. U svakom slučaju je potrebno suzdržati se od pušenja.

6.3.2 Zaštita okoline

- a. Potrebno je upozoriti stanovnike i prolaznike.
- b. Ograđivanje ili evakuacija područja je zadatak policije.
- c. Vatrogasne službe su zadužene za spašavanje i uklanjanje opasnih tvari.

6.3.3 Spašavanje iz područja opasnosti

- a. Vrijeme zadržavanje u područjima opasnosti treba po mogućnosti biti što kraće.
- b. Povrijeđeni moraju odmah biti spašeni iz područja opasnosti te zbrinuti i položeni u sigurnosnoj zoni.

6.3.4 Prva pomoć i mjere službe za spašavanje

Svako je u slučaju nesreće zakonski obavezan pružiti prvu pomoć. Ovo minimalno obuhvata:

- a. pozivanje snaga spašavanja,
- b. zaštititi/ograditi mjesto nesreće,
- c. postaviti osobu koja je doživjela nesreću u „stabilni bočni položaj”,
- d. čekanje do pristizanja službi spašavanja.

Kod nesreća sa opasnim tvarima prije svega treba računati sa sljedećim povredama:

- a. duboke rane (eksplozije),
- b. povrede očiju (eksplozije, hemijske opekotine),
- c. hemijske opekotine svih vrsta,
- d. termičke povrede (opekotine, oparenosti, smržavanja),
- e. toksikološki utjecaji (gutanje, udisanje, primanje kroz kožu).

Nakon spašavanje povrijeđenog, potrebno je po mogućnosti promijeniti zavojni materijal, s obzirom da se na njemu mogu nalaziti otrovne tvari. Treba se poći od toga da i kod povrijeđenog postoji kontaminacija. Kako bi se izbjegla opasnost za pomagače, kod umjetnog disanja bi se trebalo koristiti pomoćno sredstvo sa filterom (vrećica za umjetno disanje).

Tek nakon hitnih mjera spašavanja života vrši se temeljno čišćenje kontaminiranih osoba. S obzirom da korištenje pogrešnih sredstava za čišćenje često više škodi nego što koristi, specijalna sredstva se smiju koristiti samo prema uputi ljekara ili centru za kontrolu trovanja. Ukoliko neposredno nakon dekontaminacije nije vidljiv nikakav uspjeh, potrebno je izvršiti transport u odgovarajuće opremljenu bolnicu. Kod postojanja kontaminacije je potrebno po svaku cijenu spriječiti prijem otrovnih tvari u tijelo (inkorporacija). Potrebno je čak i najmanje onečišćenje rane isprati sa dosta vode te sterilno zatvoriti ranu, tjelesne otvore i kožu koja se nalaze u neposrednoj blizini je potrebno očistiti uz poseban oprez.

6.4 Ponašanje u slučaju posebnih događaja

6.4.1 Planiranje za slučaj nužde kod curenja dizela ili mineralnih ulja pr transportu

Najbolja preventiva za sprječavanje nesreća koje su štetne po okoliš i kod kojih dolazi do curenja dizela i mineralnih ulja je pažnja vozača. Već kod neobičnih udarajućih zvukova je moguće pomoću kontrolnog obilaska oko vozila unaprijed ukloniti moguće oštećenje. Ukoliko i pored toga zbog kvara ili nesreće dođe do curenja mineralnih ulja, potrebno je pridržavati se sljedećih koraka:

- mineralno ulje koje je iscurilo brzo pokupiti u posude za hvatanje (kante, kanisteri itd.),
- apsorpcija materijala koji je iscurio pomoću sredstava ili flisa za vezanje ulja,
- zaštititi obližnje tlo ili slivne šahtove pomoću brzo raspoloživih blokada, kao što su npr. drvene daske, crijeva i flis ili sredstvo za vezanje,
- obavješćavanje vatrogasne službe i, iz pravnih razloga, uvijek policiju ili okružno poglavarstvo (opasnost sudskog postupka pred sudom za pitanja zaštite okoliša je velika),
- obavješćavanje uprave firme.

6.4.2 Napad/pljačka

- Bez sopstvene inicijative tokom pljačke.
- Predati tražene predmete (gotovina, vrijednosni predmeti, ...).
- Smiriti prisutne osobe (ne glumite heroja!).
- Obratiti pažnju na posebna obilježja počinioca, npr. odjeća, visina, tjelesna građa.
- Obavijestiti policiju tek nakon što je počinilac van dometa vidljivosti.
- Obavijestiti nadležnog pretpostavljenog.
- Uzimanje podataka od eventualnih svjedoka.

6.4.3 Požar

Redoslijed mjera

- Alarmiranje vatrogasne službe 112.
- Spašavanje osoba.
- Preduzimanje mjera za zaustavljanje širenja požara (npr. koristiti vatrogasni aparat, zatvoriti sve armature).
- Kada je to moguće i potrebno, ukloniti zapaljive predmete.
- Obavješćavanje pretpostavljenog.

Suzbijanje požara

U pismenim uputama za određene proizvode se pored osnovnih uputa za suzbijanje požara i rukovanje vatrogasnim aparatom nalaze i druge informacije.

6.5 Nesreće u tunelima

Važeća su posebna pravila ponašanja iz odjeljka 12.1.7 (stranica)

6.6 Ponašanje prema medijima (štampa, televizija, radio)

Nakon nesreće, curenja/izlaženja proizvoda ili sl. može se desiti da se novinski ili televizijski reporteri pojave na licu mjesta i traže intervju ili da čak postanu napasni.

U narednom tekstu ćemo Vam dati nekoliko smjernica kako biste se u takvim situacijama trebali ponašati:

Princip glasi: nemojte dati intervju ili izjave.

Izbjegavajte lične izjave, svako „okolišanje“ pa čak i odgovore sa da/ne u slučaju daljnjeg insistiranja. Time biste riskirali pogrešno tumačenje.

Ipak biste trebali ostati uljudni i ne pokušati „otjerati“ predstavnike medija. Imajte na umu da je osoba koja uzbuđeno viče „sklonite kameru“ mnogo bolja i interesantnija scena od osobe koja odlučno ali mirno govori.

Stoga na napasne predstavnike medija reagujte na sljedeći način:

- a. Ostanite mirni.
- b. Koristite rečenice kao što su:
- c. „Ne želim dati izjavu“.
- d. „Molim Vas imajte razumijevanja za to da se sada moram pobrinuti o drugim stvarima“.
- e. Eventualno se okrenite nekoj aktivnosti ili tražite razgovor sa osobljem intervencijske službe.
- f. Službe odnosno predstavnike medija uputite na kontaktne osobe u Vašoj firmi (dispozicija, uprava itd.).

6.7 Događaji koji mogu ugroziti sigurnost transporta (9.2.1.4q)

Ukoliko tokom transporta nastupaju događaji koji ugrožavaju sigurnost transporta, potrebno je što je prije moguće ponovo uspostaviti sigurnost. Ukoliko to nije moguće ili je nepouzđano, potrebno je zatražiti upute.

7 Preventivne mjere zaštite (Security – 9.2.1.4.h)

Ukoliko se tokom ili nakon vožnje utvrde defekti, vozač treba to prijaviti upravi koja će se pobrinuti za ponovno uspostavljanje ispravnog stanja vozila.

7.1 Lična zaštitna oprema

Vozač je obavezan nositi ličnu zaštitnu opremu tokom utovara.

7.2 Provjera prije početka vožnje (9.2.1.4.u)

Vozač prije polaska treba provjeriti sljedeće stavke na vozilu po pitanju njihove radne i saobraćajne sigurnosti:

Svjetla	Prednja i stražnja svjetla	Funkcionisanje prikolice
Duga svjetla lijevo/desno Kratka svjetla lijevo/desno Stop svjetla lijevo/desno Poziciona svjetla/parkirno svjetlo lijevo/desno Farovi za maglu lijevo/desno Indikator pravca vožnje lijevo/desno	Stražnja svjetla lijevo/desno Koćiona svjetla lijevo/desno Stražnje maglenke Rikverc svjetla Svjetla na reg. tablici Svjetla za oznaćavanje vozila l/d Boćna refleksna svjetla l/d Refleksna svjetla lijevo/desno	Vlaćni spoj mot. voz./prikolica Elektr. spoj mot. voz./prikolica Pneum. spoj mot.voz./prikolica Glave spojki/ brtveni prstenovi/ zaštitne zaklopke Položaj regulatora koćne sile Urećaj za podešavanje visine ABV/ABS utićni spoj
Gume Snježni lanci/pomoć pri pokretanju vozila Pumpa za zaštitu od mraza, pneumatićki urećaj Zaštitna od mraza, rashladna tekućina Zaštitna od mraza, brisaći Zaštitna od mraza, Naprava za pranje farova Pomoćno sredstvo za odlećivanje (strugać leća, sprej za odlećivanje) Pomagala u slućaju klizave ceste (lopata, materijal za posipanje)	Retrovizor, vanjski Retrovizor za neposrednu blizinu Unutrašnja ogledala Brisaći Tahograf Tahografski disk, obilježen Źmigavac za upozoravanje Indikator pravca vožnje Kontrolno svjetlo za dugo svjetlo Kontrolno svjetlo za tovar Kontrolno svjetlo za uljni pritisak Indikator pritiska (zaliha vazduha) ABV/ABS kontrola	Podloćni klinovi Urećaji za osiguravanje tovara Vatrogasni aparat Kutija prve pomoći Signalni trokut Signalne tablice u slućaju parkiranja Tablice upozorenja sa oznakom opasne tvari Signalna odjeća Lićna zaštitna odjeća Dokumenti vozila Dokumenti za opasne tvari/informacioni listovi za slućaj nesreće Uputa za rad
Sistem upravljanja	Raspored (takoćer prikolice/ poluprikolice)	Motor i pogon
Vreteno za upravljanje (volan) Lakoća hoda Nivo ulja Hidro-volan	Registarska oznaka Brave vrata Naprava za dizanje/prevrtanje Zaštitna tovara Dio za prićvršćivanje mobilnih kontejnera i -	Zaliha goriva Nivo ulja motor Nivo rashladne tekućine Oćigledan gubitak ulja Oćigledan gubitak goriva
Toćkovi	Koćnice	Svjetla na prikolici
Felge/ kljućevi za toćak Matice/bolcne toćka Stanje gume (oštećenja) Profil Pritisak u gumama Kapice ventila	Put pedale/gustoća/pad pritiska Odvodnjavanje rezervoara za vazdušni sistem koćenja Vrijeme punjenja vazduhom Nivo koćnićke tekućine	Zadnja svjetla lijevo/desno Koćiona svjetla lijevo/desno Indikator pravca vožnje lijevo/desno Refleksno svjetlo lijevo/desno Zadnja maglenka Rikverc svjetla Svjetla na reg. tablici Boćno refleksno svjetlo lijevo/desno

7.3 Dokumenti vozila i oprema koju je potrebno nositi sa sobom

7.3.1 Opći dokumenti

Po pravilu su potrebni sljedeći dokumenti:

- a. Vozačka dozvola.
- b. Lična karta ili pasoš.
- c. Zelena karta osiguranja.
- d. EU licenca za prijevoznike.
- e. EU atest za vozače za osobe koje nisu državljani EU-a.
- f. Ovjereni prijepis rješenja o dozvoli/ izvod iz sudskog registra.
- g. Kamionski tovarni list (CMR) sa dokumentima koji idu uz robu.
- h. Priznanje za carinsko skladište (ukoliko je primjenjivo).
- i. TIR Carnet knjižica (carinski dokument kojim se pojednostavljaju carinske formalnosti) sa dovoljno listova (ukoliko je primjenjivo).
- j. Saobraćajna dozvola (tegljač, prikolica tegljača, prikolica).
- k. Tahografski diskovi ili listići prema zakonskim propisima.
- l. Servisna knjižica, evidencijska knjižica.
- m. Evropski izvještaj o nesreći.
- n. Telefonski direktorij za slučajeve nužde.
- o. Ovaj priručnik za vozače ili ekvivalentan priručnik koji minimalno ima isti sadržaj.

Pri upravljanju vozilom sa **analognim nadzornim uređajem** vozač je dužan nositi sljedeće dokumente sa sobom i pokazati ih u slučaju kontrole:

- a. Sve tahografske kartice.
- b. Sve rukom pisane evidencije (npr. kod smetnji uređaja, vozač se ne nalazi u vozilu, traženje mjesta za stajanje).
- c. Pri kombinovanom radu sa analognim i digitalnim nadzornim uređajem: svi ispisi iz digitalnog nadzornog uređaja za period tekuće sedmica i prethodnih 28 kalendarskih dana.
- d. Tahografska traka (ukoliko postoji).

Pri upravljanju vozilom sa **digitalnim nadzornim uređajem** vozač je dužan nositi sljedeće dokumente sa sobom i pokazati ih u slučaju kontrole:

- a. Sve ispise iz nadzornog uređaja i sve rukom pisane evidencije (npr. kod smetnji uređaja, vozač se ne nalazi u vozilu, traženje mjesta za stajanje).
- b. Sve tahografske kartice iz analognog nadzornog uređaja za period tekućih sedmica i prethodnih 28 kalendarskih dana.
- c. Tahografska traka.

Potrebno je pridržavati se vremena za upravljanje i odmor koja su važeća u zemlji i inostranstvu te dokumentovati ih.

7.3.2 ADR dokumenti

Obavezni ste sa sobom nositi sljedeće dokumente pri transportu opasnih tvari:

- a. Potvrda o osposobljenosti vozača vozila koje prevoze opasne tvari (ADR).
- b. Pismeni nalog.
- c. Transportni dokument koji treba sadržati minimalno sljedeće podatke:
 - a) UN broj,
 - b) službeni naziv,
 - c) klasa,
 - d) grupa pakovanja,
 - e) broj i opis transportovane robe,
 - f) ukupna količina po UN broju,
 - g) pošiljalac,
 - h) primalac.

7.3.3 Zaštitna oprema /pomoćna sredstva/oprema

Prema zakonskim propisima ste dužni nositi sljedeću opremu uvijek sobom kod vožnje:

- a. zaštitna kaciga,
- b. zaštitna obuća,
- c. rukavice,
- d. zaštitne naočale,
- e. odjeća koja prekriva tijelo,
- f. zaštitna oprema – prema ADR klasi opasnih tvari (prema stepenu zaštite I, II, III, IV),
- g. 2 odgovarajuća, kontrolisana (svake dvije godine) i plombirana vatrogasna aparata sa min. 6 kg sadržaja,
- h. 1 podložni klin po vozilu,
- i. odgovarajuća ručna svjetiljka po članu posade vozila bez metalnih dijelova s vanjske strane,
- j. signalni prsluk po članu posade vozila,
- k. 2 samostojeća alarmna uređaja koja su neovisna od vozila (prometni čunjevi, žmigavci za upozoravanje, sigurnosni trokuti ili sl.),
- l. oprema prema pismenoj uputi,
- m. kod rada zimi (minimalno od 1.11. do 15.4) snježni lanci i zimske gume.
- n. pored toga je potrebno nositi sobom sljedeća radna pomagala:
 - a) rezervne svjetiljke,
 - b) razna pomagala za otvaranje,
 - c) fotoaparat za dokumentovanje (rezervne baterije),
 - d) krpe za čišćenje.

7.3.4 Naprava za zaštitu pri radu na visini (ukoliko je primjenjivo/cisterne i kamioni cisterne)

Uvijek koristite propisanu zaštitu protiv pada kada radite na velikim visinama.

7.4 Pregled koji obuhvata sedam tačaka

Prije početka vožnje ali i kod aktivnosti pretovara, u pauzama ili prije dostave, potrebno je izvršiti pregled (također važi za tegljače) koji obuhvata sedam tačaka:

- a. prednji zid,
- b. lijeva strana,
- c. desna strana,
- d. pod,
- e. strop/krov,
- f. unutrašnja/vanjska strana vrata,
- g. vanjska strana/vozni mehanizam.

7.5 Nakon vožnje

Istovar

Vozač je obavezan nositi ličnu zaštitnu opremu tokom istovara.

Istovar se smije vršiti samo u za to predviđenom prostoru. Ukoliko to u iznimnim slučajevima nije moguće, potrebno je što je moguće više spriječiti curenje/izlaženje materijala pomoću ograđivanja ugroženog područja.

Potrebno je obratiti pažnju na to da se poštuju određene fabričke specifikacije na mjestu istovara ili drugi propisi (npr. zabrana pušenja, zabrana fotografiranja i korištenja mobilnog telefona itd.).

Ukoliko se prije, tokom ili nakon vožnje na vozilu utvrde defekti, vozač treba obavijestiti upravu koja je dužna pobrinuti se za ponovno uspostavljanje ispravnog stanja vozila.

8 Zakon o prometu robe

8.1 Opće informacije

Potrebno je poštovati važeće odredbe Zakona o prometu robe u zemlji i inostranstvu te binacionalne i multinacionalne međudržavne sporazume (npr. Evropske konferencije ministara za saobraćaj -CEMT).

8.2 Dozvole

Potrebno je nositi sa sobom sve potrebne međunarodne dozvole te ispuniti ih, ukoliko je primjenjivo.

8.3 Cestarina

Potrebno je pridržavati se propisa o cestarini u zemljama kroz koje se putuje.

9 Opasna roba

9.1 Opće informacije (9.2.1.4.k)

Kod transporta opasnih tvari prema Uredbi o prijevozu opasnih tvari cestom i željeznicom (GGVSE) odnosno Evropskog sporazuma o međunarodnom prijevozu opasnih tvari u cestovnom saobraćaju (ADR) potrebno je pridržavati se i tih propisa za transport, što posebno uključuje:

- a. klasifikaciju opasne robe (UN br. oznaka tvari, klasa, broj, slovo, ADR),
- b. nošenje sa sobom transportnih dokumenata i pismenih uputa (sigurnosno-tehnički list),
- c. obilježavanje transportne jedinice,
- d. opremanje transportne jedinice/zaštitna oprema,
- e. ovlaštenje vozača (ADR potvrda),
- f. poštivanje i pridržavanje obaveza koje proizlaze iz odgovornosti (prema § 9 GGVSE-a) svih onih koji su uključeni u transport;

propise koji su povezani sa narudžbom, obukom i provjerom prema Uredbi o ovlašteniku za opasne tvari (GbV).

Pažnja: transport osoba: osim posade vozila (vozač i suvozač sa ADR potvrdom) u transportnim jedinicama u kojima se transportiraju opasne tvari (prema ADR-u 8.3.1) se ne smiju voziti druge osobe. Izuzetak: u vozilima se smiju voziti samo sljedeće osobe:

- a. suvozač sa ADR potvrdom,
- b. osobe (također i bez kamionskog tovarnog lista i ADR potvrde) za koje se može dokazati da pomažu pri transportu (prema ADR-u 8.2.3). Ovo treba da potvrdi uprava voznog parka pismom koje je potrebno nositi sa sobom. Ove osobe prema ADR-u 1.10 trebaju osim toga sa sobom nositi službenu iskaznicu sa slikom.

9.2 Zabrane zajedničkog utovara (9.2.17.c)

Potrebno je pridržavati se zabrana zajedničkog utovara prema važećoj ADR. Vozač se u slučaju nejasnoća može informisati kod nadležnog povjerenika za opasne tvari.

9.3 Oznaka na vozilu

Transportne jedinice u kojima se transportuje opasna roba moraju biti opremljene sa dvije pravougaone, reflektirajuće tablice prema stavu 5.3.2.2.1 ADR-a. Potrebno ih je pričvrstiti naprijed i pozadi na transportnoj jedinici vertikalno prema uzdužnoj osovini. One moraju biti jasno vidljive. Ovom tablicom upozorenje tablicom upozorenja se prikazuje činjenica da vozilo transportuje opasne tvari. Pritom se može raditi o različitim tvarima i opasnostima, pakovanim u različitim pakovanjima kao što su burad, kanisteri, kartoni, kutije itd. U svakom slučaju je potrebno pridržavati se zabrana zajedničkog utovara. Gornji dio predstavlja broj opasnosti koju je potrebno označiti. Donji dio predstavlja UN broj, otpremni naziv opasne tvari.

Značenje broja za oznaku opasnosti (Kemlerov broj) možete vidjeti u narednoj tabeli:

Broj 1 (glavna opasnost)	Broj 2 i 3 (dodatne opasnosti)
2 Curenje plina zbog pritiska ili hemijske reakcije	0 Bez značenja
3 Zapaljivost tekućina (para) i plinova	1 Opasnost od eksplozije
4 Zapaljivost čvrstih tvari	2 Curenje plina
5 Oksidirajuće (koje pospješuju požar) dejstvo	3 Zapaljivost
6 Otrovnost	5 Zapaljivo (koje pospješuje požar) dejstvo
7 Radioaktivnost	6 Otrovnost
7 Nagrizajuće dejstvo	7 Radioaktivnost
8 Opasnost od spontane žestoke reakcije	8 Nagrizajuće dejstvo
	9 Opasnost od spontane žestoke reakcije

Ukoliko ispred broja opasnosti stoji X, tvar ne smije doći u dodir s vodom (to se također odnosi na maglu, snijeg, kišu) s obzirom da tako nastaje opasna reakcija.

Ukoliko su dva broja jednaka, to znači povećanje (udvostručenje) opasnosti (npr. 30 = zapaljivo, 33= lako zapaljivo).

Primjer broja oznake

Glavna opasnost; zapaljiva tečna tvar; povećanje glavne opasnosti: lako zapaljiva tvar: ovdje 1203 = ugljovodonik sa temperaturom paljenja ispod 21°C (npr. benzin).

9.4 Brojevi opasnosti i njihovo značenje - vidi u Dodatku A

9.5 Primjeri GGSV oznake kamiona

	
Oznaka za radioaktivnost za transportno vozilo Naprijed i pozadi neutralne tablice upozorenja Sa strane i pozadi naljepnica sa oznakom opasnosti 7D	Oznaka za transportera komadne robe Naprijed i pozadi neutralne tablice upozorenja

9.6 Transport opasnih tvari u tunelima

ADR-om 2007 uvedeni su jedinstveni propisi koji ograničavaju korištenje tunela od strane transportnih jedinica koje transportuju opasne tvari. Oznaka za tunele vrši se slovima B do E na dodatnim tablicama uz saobraćajni znak 261.

9.7 Izbjegavanje eksplozija i požara

Kako bi se izbjegle eksplozije odn. požari potrebno je isključiti jedan od 3 faktora prema trokutu koji upozorava na postojanje opasnosti od eksplozije (vidi niže). To znači, kada nema zapaljivih tvari ne može doći do eksplozije/požara; kada nema dovoda kisika, ne može doći do

eksplozije/požara i kada se ne vrše vrući radovi ili radovi kod kojih dolazi do stvaranja iskrica, ne može doći do eksplozije/požara.

Pažnja: iskrice također mogu nastati putem statičkog naboja radne odjeće ili ljudskog tijela. Stoga znanje o tome kako se ponašaju pare zapaljivih tekućina (npr. benzin, otapala) od odlučujuće važnosti za izbjegavanje eksplozija. Pare mineralnih ulja/pare otapala su zbog svoje specifične težine teže od vazduha te se zbog toga nakon curenja brzo spuštaju na zemlju i pritom se raspoređuju. One se nažalost ne mogu vidjeti, ali ponašanje ovih para je slično ponašanju tekućina. Nakon što je iscurio, plin curi na tlo i raspoređuje se u vidu lokvi. U ovisnosti od pada ili pravca vjetra plin se može širiti ili otjecati. Ukoliko upadne u „džep“, to bi mogao biti šaht ili jama, rešetkasti šaht ili kanal, plin je „zatočen“ i tamo će se gomilati. Stoga je u cilju izbjegavanja eksplozija potrebno posebnu pažnju obratiti na udubljenja svih vrsta.

Općenito važe sljedeća osnovna pravila ponašanja:

- a. izbjegavanje eksplozivnih mješavina plina putem čistog rada,
- b. izbjegavanje ulaženja u šahtove (u protivnom je potrebno prethodno izvršiti mjerenje nivoa sigurnosti),
- c. zabrana pušenja i korištenja otvorenog svjetla,
- d. korištenje alata koji ne stvara iskrice odnosno džepne svjetiljke sa ATEX dozvolom (EX ispitni znak),
- e. zatvaranje uvrtnih navoja tako da ne propuštaju plin,
- f. krpe za čišćenje koje su natopljene gorivom potrebno je čuvati u odgovarajućim posudama u skladu sa ADR-om (označavanje naljepnicom UN 3175) ili nakon upotrebe (pojedinačni komadi) ukloniti u za to predviđene posude za poseban otpad,
- g. izbjegavanje elektrostatičkog naboja putem uzemljenja – dodirnuti uzemljeni metalni dio izvan zone opasnosti od eksplozije,
- h. antistatička odjeća/obuća,
- i. uzemljenje.

Trokut koji upozorava na postojanje opasnosti od eksplozije: za eksploziju, deflagraciju odnosno sagorijevanje, potrebne su 3 komponente:

- a. kisik: najčešće u vidu okolnog vazduha,
- b. gorivo: najčešće u vidu proizvoda od mineralnih ulja, kao npr. benzin, dizel itd.,
- c. izvor zapaljenja: najčešće u vidu iskrica (zbog dodirivanja metala, statičkog naboja vještačkih materijala itd.).

Ove 3 komponente moraju postojati u pravilnom omjeru ili u potrebnoj koncentraciji da bi došlo do eksplozije.

Zone zaštite od eksplozije

U ovisnosti od toga u kojem području opasnosti se osoba nalazi, razlikuje se između različitih zona, pri čemu zona 0 predstavlja najviši stepen opasnosti. Zone je potrebno ograditi pomoću saobraćajnih čunjeva ili drugih naprava za ograđivanje. Kod problema sa osiguravanjem zaštite od eksplozije zbog klijenata ili prolaznika, potrebno je: prekinuti aktivnost i nastaviti tek nakon uspostavljanja neophodne zaštite od eksplozije.

Zona 0

Zona 0 su ona područja u kojima stalno, tokom dužih perioda ili često postoji eksplozivna atmosfera u vidu mješavine vazduha i gorivih plinova. To su uglavnom unutrašnjosti posuda i cjevovoda itd. Za radove ili boravak u zoni 0 postoje sljedeći zahtjevi: što se tiče zaštite od požara, odjeća mora ispunjavati zahtjeve EN 531 u svim klasama, a što se tiče antistatičkih svojstva, ona mora ispunjavati zahtjeve EN 1149-1. Nošenje predmeta koji stvaraju iskrice, kao npr. upaljač, mobilni telefon ili alat koji nije proizveden od plemenitog metala (npr. od željeza ili aluminija), je zabranjeno ukoliko ne postoji dozvola za takvo korištenje u zoni 0!

Zona 1

Zona 1 su ona područja u kojima pri običnom radu povremeno može doći do eksplozivnih atmosfera u vidu mješavina vazduha i gorivih plinova.

Ova područja su npr.:

- a. neposredno područje oko otvora kupole,
- b. neposredno područje oko otvora za punjenje i pražnjenje,
- c. neposredno područje oko spojeva koji se odvrću tokom radnih procesa,
- d. neposredno područje oko brtvenica (npr. na pumpama),
- e. neposredna blizina ventilacionih vodova,
- f. posuda za hvatanje i okna kupole na rezervoarima.

Nošenje predmeta koji stvaraju iskrice, kao npr. upaljač, mobilni telefon ili alat koji nije proizveden od plemenitog metala (npr. od željeza ili aluminija) te svjetiljke koje nemaju Ex-zaštitu je zabranjeno, ukoliko za njihovo korištenje u zoni 1 ne postoji dozvola!

Pažnja: U zoni 1 i 0 je zabranjeno mijenjanje odnosno oblačenje i skidanje odjeće, s obzirom da može doći do elektrostatičkog pražnjenja.

Zona 2

Zona 2 su ona područja u kojima kod običnog rada eksplozivne atmosfere u vidu mješavine vazduha i gorivih plinova obično ne nastaju ili samo kratko nastaju. Ova područja su npr.:

- a. područja oko zone 1,
- b. područja oko odvojivih spojeva cjevovoda.

Nošenje predmeta koji stvaraju iskrice kao npr. upaljač, mobilni telefon ili alat koji nije proizveden od plemenitog metala (npr. od željeza ili aluminija), je zabranjeno ukoliko za takvo korištenje u zoni 2 ne postoji dozvola!

9.8 Ostavljanje/parkiranje vozila

Potrebno je obratiti pažnju na to da se vozilo ostavi odnosno parkira prema ADR-u Poglavlje 8.4 u važećoj verziji.

10 Vozila, posude i dodatne naprave

Potrebno je obratiti pažnju na to da su vozila, posude i dodatni uređaji koji se koriste za utovar i istovar u tehnički besprijekornom stanju i da optički lijepo izgledaju te da odgovaraju zakonskim i službenim propisima za robu koju je potrebno tovariti.

U slučaju transporta opasnih tvari, skrećemo pažnju na to da će vozila koja ne odgovaraju pravnim propisima biti odbijena. Ukoliko je prisutan suvozač, potrebno je i za suvozača ponijeti tražene predmete lične zaštitne opreme.

11 Postupak utovara (9.2.1.4.j)

11.1 Lična zaštitna oprema

Vozač je obavezan nositi ličnu zaštitnu opremu pri utovaru i istovaru. Potrebna je minimalno sljedeća lična zaštitna oprema:

- a. zaštitna kaciga,
- b. zaštitna obuća,
- c. rukavice,
- d. signalni prsluk,
- e. zaštitne naočale,
- f. odjeća koja prekriva tijelo,
- g. zaštitna oprema – prema klasi opasnosti ADR-a (prema stepenu zaštite I, II, III IV).

Vozač je dužan prije početka vožnje provjeriti da li na ličnoj zaštitnoj opremi postoje oštećenja te da li je potpuna.

11.2 LZO (lična zaštitna oprema – ADR transporti (9.2.1.4.x))

Pri transportu robe u skladu sa ADR-om, vozač je dužan sljedeću ličnu zaštitnu opremu nositi sa sobom odnosno nositi je tokom postupka utovara i istovara:

- a. zaštitna kaciga,
- b. zaštitna obuća,
- c. rukavice,
- d. signalni prsluk,
- e. zaštitne naočale,
- f. odjeća koja prekriva tijelo,
- g. zaštitna oprema – prema klasi opasnosti ADR-a (prema stepenu zaštite I, II, III IV).

11.3 Utovar

Potrebno je pobrinuti se za to da je vozilo tokom utovara učinkovito zaštićeno od nehotičnog otkotrljanja (kočnica za fiksiranje i podložni klinovi 9.2.1.4t). Vozač je dužan tokom utovara biti u blizini vozila kako bi nadgledao utovar.

Potrebno je obratiti pažnju na poštivanje radnih propisa na tovarnom mjestu te druge specifične uputa (npr. zabrana pušenja, zabrana fotografisanja i zabrana korištenja mobilnog telefona itd.).

Vozač je obavezan pobrinuti se za to da se prije preuzimanja provjeri ispravno stanje i potpunost pakovanja.

11.4 Zaštita transporta (9.2.1.7.b)

Zakonski propisi o zaštiti tovara su utvrđeni u Uredbi o registraciji motornih vozila za cestovni saobraćaj (StVZO), Zakonu o cestovnom saobraćaju (StVO), pripadajućim upravnim propisima i Propisu o sprječavanju nesreća (BGV D 29). Tehničke smjernice su utvrđene u DIN EN 12 195 i DIN 75410 te smjericama 2700 ff Udruženja njemačkih inženjera (VDI).

Maksimalno dozvoljena ukupna težina i maksimalno dozvoljena aksijalna opterećenja se ne smiju prekoračiti. (9.2.1.4n)

11.5 Provjera kamiona

Utovar se smije vršiti samo ukoliko se mogu isključiti oštećenja na vozilu koja bi negativno utjecala na vozila ili otpremnu robu koje je potrebno preтовariti (npr. metalni ugao ili ekser koji strši može rasporediti vreće).

11.5.1 Vanjska strana vozila

- a. Glavni pregled (plaketa je važeća/ukoliko je potrebno, pismena potvrda termina glavnog pregleda).
- b. Gume (očigledno uredi, opće stanje: npr. dubina profila, čelična/tekstilna tkanina nije vidljiva).
- c. Rasvjetne naprave (u potpuno funkcionalnom stanju).
- d. Bez curenja (rezervoari, poklopci kupole, odlivi ili kontrolne armature su nepropusni).
- e. Okvir i vučna vilica (npr. da nema dubokih pukotina ili deformacija, da nema jake korozije).
- f. Bez opasnih prijanjanja materijala (na rezervoaru i konstrukcijama, prije i nakon utovara i istovara).

11.5.2 Naprave za tovar

- a. Cerada (u ispravnom stanju, bez pukotina itd., kada propisi zahtijevaju odnosno odobravaju cerade).
- b. Tovarna platforma i bočne pregrade platforme ili konstrukcija su očigledno uredi i zaštita tovara je moguća.
- c. Čistoća i neoštećenost tovarne platforme (npr. da nema eksera koji strše).

11.5.3 Oprema i oznaka transportne jedinice

- a. Zaštitna oprema vozača (respiratorna zaštita ukoliko je potrebna), ručna svjetiljka, signalni prsluk ili signalna odjeća, ostala oprema prema pismenim uputama).
- b. Oprema koja se odnosi na vozilo (podložni klin, dva samostojeća znaka upozorenja te druga oprema prema pismenim uputama).
- c. Vatrogasni aparat (broj, veličina, datum ispitivanja, očigledno u ispravnom stanju).

- d. Narandžasta oznaka (tablice upozorenja su postavljene i, ukoliko je potrebno, broj opasnosti i UN broj pričvršćeni).
- e. Plakat/oznaka za tvari koje ugrožavaju okoliš („Riba i drvo“) je pričvršćen/-a (na rezervoarima, kontejnerima i mobilnim kontejnerima)

11.5.4 Dokumenti i popratni dokumenti

- a. Transportni dokument (u kojem se nalaze svi potrebni podaci).
- b. Pismene upute raspoložive.
- c. Saobraćajna dozvola za vozilo prema pododjeljku 9.1.3 ADR-a (postoji i važeća je).
- d. ADR potvrda o obuci vozača prema poglavlju 8.2 ADR-a (postoji i važeća je).
- e. Ukoliko bude potrebno, određivanje rute/željeznica i brod unutarnje plovidbe kod transporta prema § 35 GGVSEB-a (u vezi sa Dodatkom 1 GGVSEB-a) postoji i važeća je.
- f. Ukoliko bude potrebno, bilateralni sporazum/multilateralni sporazum/nacionalna dozvola (postoji i važeća je).
- g. Iskaznica sa slikom prema 1.10.1.4. ADR-a/8.1.2.1 ADR-a za svakog član posade.

11.5.5 Vozač i suvozač

- a. Podobnost vozača (da kod njega ne postoji očigledna premorenost, da nije alkoholiziran, da nije pod utjecajem droge).
- b. Zabrana o transportu osoba je ispoštovana.
- c. Zabrana pušenja pri tovaru je ispoštovana.
- d. Zabrana vatre ili otvorenog svjetla je ispoštovana.

11.5.6 Tovar

- a. Transportna roba je adekvatno označena (etiketa za opasnost/oznaka za tvari koje ugrožavaju okoliš („Riba i drvo“), UN br.).
- b. Na transportnoj robi nema prijanjanja materijala i ona nije oštećena.
- c. Ukoliko su propisane strjelice koje pokazuju pravac: orijentacija transportne robe je u skladu sa ovim oznakama.
- d. Zabrane zajedničkog tovara su ispoštovane.
- e. Razdvajanje prehrambenih artikala, luksuznih artikala i stočne hrane.
- f. Tovar je propisno složen i zaštićen.

11.5.7 Maksimalno dozvoljene težine

Potrebno je pridržavati se maksimalno dozvoljenih težina i aksijalnih opterećenja. Imajte na umu da u različitim državama postoje različita ograničenja. Osim toga je potrebno pridržavati se individualnih ograničenja za vozilo. **Pregled dozvoljenih težina i aksijalnih opterećenja se nalazi u Dodatku (izvor: IRU)**

12 Sigurnosni propisi

12.1 Opći propisi

12.1.1 Principi

Vi kao profesionalni vozač kamiona prelazite mnogo kilometara. Stoga se od Vas posebno očekuje da predstavljate sljedeće ciljeve:

- a. da ne bude nesreća,
- b. da ne dođe do ugrožavanja zdravlja,

c. da ne dođe do ugrožavanja okoliša, svojim ponašanjem prema klijentima i drugim učesnicima u saobraćaju. Posebno u cestovnom saobraćaju možete sa defenzivnim, anticipativnim stilom vožnje doprinijeti tome da se područje “cesta” koje je podložno nesrećama učini manje opasnim. Na taj način aktivno pomažete u smanjivanju broja saobraćajnih nesreća!

12.1.2 Ponašanje u cestovnom saobraćaju

- a. Potrebno je pridržavati se svih zahtjeva Zakona o cestovnom saobraćaju.
- b. Vodite računa o tome da vozila imaju njegovan izgled, imajte poseban obzir prema drugim učesnicima u saobraćaju i vozite na anticipativni način.
- c. Potrebno je pridržavati se ograničenja brzine i zabrana vožnje.
- d. Obratite pažnju na ograničenja visina i težina.
- e. Blagovremeno prilagodite svoj stil vožnje vremenskim uslovima i koristite predviđenu opremu (npr. postaviti snježne lance).
- f. Prilagodite odstojanje prema vozilu ispred Vas u skladu sa brzinom i uslovima na cesti.
- g. Uzimajte u obzir produženi put kočenja zbog učinka unjihavanja tekućina.
- h. Obratite pažnju na eventualno veće težište vozila pri vožnji u okukama.
- i. U okukama vozite na način koji čuva gume.
- j. Poseban oprez je potreban pri vožnji na neasfaltiranim cestama, posebno na neasfaltiranim rubovima cesta.
- k. Poseban oprez je potreban u tunelima i planinskim cestama. Minimalno odstojanje prema vozilima koja se nalaze ispred Vas treba iznositi 100 metara.
- l. Poseban oprez kod vožnje u rikvercu. Ukoliko je potrebno, koristite pomoć osobe koja će Vas uputiti, ali budite svjesni da Vas ne oslobađa od odgovornosti.
- m. Poseban oprez je potreban u vodozaštitnim područjima.
- n. Poseban oprez je potreban u kružnom saobraćaju, maks. brzina iznosi 10 km/h.
- o. Pridržavajte se zakonskih vremena za pauze i vožnju.
- p. Kod rada u smjenama vodite računa o tome da imate dovoljno vremena za odmor odnosno spavanje.

12.1.3 Obaveza vezivanja sigurnosnog pojasa (9.2.1.4.d)

Prije svake vožnje je potrebno vezati sigurnosni pojas!

12.1.4 Ograničenja rada/vožnje pri lošim vremenskim uslovima (9.2.1.4q)

U slučaju loših uslova na cestama i loše vidljivosti, potrebno je brzinu odgovarajuće prilagoditi uslovima. Osim toga je potreba pridržavati se obaveze postavljanja zimskih guma i snježnih lanaca.

12.1.5 Opasnost zbog leda i snijega

Neprimjetno nagomilavanje leda i snijega na krovovima vozila tokom zimskih mjeseci se dese lakše nego što se misli te je opasnost od nesreća višestruko povećana. Ukoliko vozač ne ukloni snijeg, led ili druge strane predmete, on odgovara u slučaju nesreće koja je prouzrokovana time. U svrhu prepoznavanja slojeva snijega i leda, posebno kada su oni tanki, vozno osoblje je

obavezno u sklopu kontrole prije početka vožnje provjeriti da li ima stranih predmeta na konstrukciji i krovu vozačeve kabine.

- a. Ni u kom slučaju nemojte započeti vožnju bez prethodne KONTROLE.
- b. Opasne „krovne terete“ kao što su led i snijeg je uvijek potrebno ukloniti ukoliko je to moguće bez izlaganja opasnosti.
- c. Ukoliko se koriste ljestve za penjanje na konstrukciju vozila, potrebne su određene mjere opreza kako ne bi došlo do nesreće. Jedan od najčešćih uzroka nesreća je izmicanje ljestvi, posebno onda kada su previše kratke ili kada je tlo previše klizavo. Iskustvo je pokazalo da su ljestve koje se prislanjaju dovoljno dugačke ukoliko za dostizanje najviše radne pozicije nije potrebno penjati se na zadnja četiri gazišta. Potrebno ih je postaviti pod pravim uglom prislanjanja (cca. 65° do 75°) i zaštititi protiv prevrtanja odnosno izmicanja (npr. pomoću pojasa).
- d. Kod konstrukcija sa ceradom moguće je primijeniti još jednu metodu: ukoliko je moguće, popeti se na tovarnu platformu vozila i onda iznutra npr. pomoću daske, drške od metle ili drugim pomoćnih sredstava gurati prema ceradi na konstrukciji. Pritom treba paziti da padajući dijelovi nikoga ne ugroze. Nakon toga pomoću vizuelne kontrole osigurati da nema više opasnih krovnih tereta na krovu.

12.1.6 Vožnja u zatvorenom prostoru

Ukoliko je potrebno voziti u uskom prostoru odnosno kada je potrebno raditi u njemu, potrebno je prethodno izvršiti procjenu opasnosti. Tek nakon što procjena opasnosti pokaže da u okolnoj atmosferi ne postoje tvari koje su štetne po zdravlje te da ne postoji manjak kisika, moguće je ući vozilom. Ukoliko postoje sumnje, potrebno je izmjeriti nivo sigurnosti.

12.1.7 Zabrane vožnje

Zabrane vožnje su najčešće regulisane od zemlje do zemlje. Informišite se prije početka vožnje o propisima. Međunarodna unija cestovnog saobraćaja (IRU) nudi pregled svih praznika (www.iru.org).

12.1.8 Opća pravila ponašanja u tunelima

Naredni savjeti služe za to da se po mogućnosti spriječe nesreće u tunelima odnosno trebaju pomoći da se u slučajevima kada se događaj već desio spriječi daljnja šteta.

Opće sigurnosne upute:

- a. Prije ulaska u tunel upalite kratka svjetla!
- b. Skinite sunčane naočale koje eventualno nosite!
- c. Ni u kom slučaju nemojte prekoračiti ograničenje brzine koje je navedeno na saobraćajnim znakovima i pretičite samo onda kada je to dozvoljeno i sigurno.
- d. Ne pretičite u tunelima kada ima saobraćaja iz suprotnog pravca!
- e. U nekim tunelima može doći do kratkoročne promjene dozvoljene maksimalne brzine zbog znakova koji regulišu saobraćaj u oba smjera (npr. opasnost od zastoja, u slučaju nesreće, kod radova u tunelu....)!

- f. Obavezno držite propisno minimalno odstojanje prema vozilu koje se nalazi ispred Vas.
- g. Ukoliko vozite kamion, obratite pažnju na visinu transportne robe prije ulaska u tunel.
- h. Uključite prije ulaska u tunel auto radio i podesite stanicu sa saobraćajnim informacijama (pogledajte informacije o frekvencijama prije ulaska u tunel).
- i. Ukoliko postoje signali na voznim trakama, obavezno slijedite signalne slike.
- j. Ni u kom slučaju nemojte okrenuti vozilo ili voziti unazad!

Zastoj u tunelu

- a. Uključiti žmigavac već na početku stvaranja zastoja.
- b. Ne napuštajte vozilo.
- c. Isključite motor.
- d. U slučaju lošeg vazduha, isključiti dovod svježeg vazduha na ventilaciji vozila i zatvoriti prozore.
- e. Putem radio uređaja (stanica sa informacijama o saobraćaju) ili zvučnika u tunelu dobit ćete daljnje upute uprave tunela ili policije.
- f. Slijedite upute interventnih snaga!

Nesreća ili kvar u tunelu

- a. Pokušajte vozilo koje je doživjelo nesreću ostaviti na traci koja je predviđena za vozila u slučaju kvara, na proširenju u tunelu za sklanjanje vozila u slučaju kvara odnosno na vanjskoj desnoj voznoj traci, ali ne na pločniku.
- b. Odblokirajte haubu motora, s obzirom da požari često nastaju tek kasnije.
- c. Osigurajte vozilo (uključite žmigavac i postavite sigurnosni trokut) i preko najbližeg uređaja za pozivanje u pomoć (obratite pažnju na znakove upućivanja) obavijestite centralu tunela.

Dajte policiji tačne podatke:

- a. o tome gdje se nalazite (važno: vozna traka ili proširenje u tunelu za zaustavljanje vozila u slučaju kvara) i šta se tačno desilo,
- b. u kojem voznom pravcu se desio događaj,
- c. da li i koliko osoba je povrijeđeno.

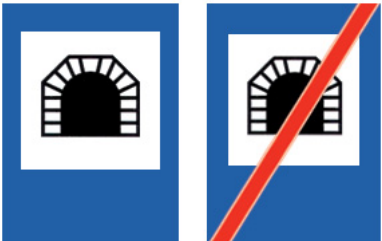
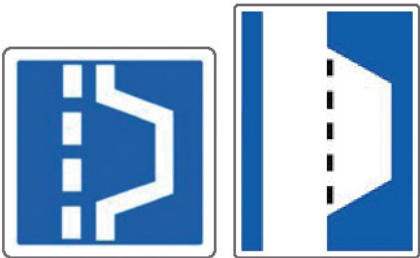
Osoblje koje vrši nadzor tunela će, ukoliko bude potrebno, obavijestiti službu za spašavanje odnosno ljekara prve pomoći.

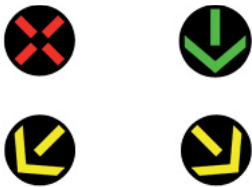
Požar u tunelu

- a. Alarmiranje: Vi (ili neki pomoćnik) preko uređaja za poziv u pomoć stupite u kontakt sa osobljem koje vrši nadzor tunela ili preko dugmeta dojavnika požara aktivirajte požarni alarm. Vađenje vatrogasnog aparata automatski aktivira alarm kod centrale tunela. Osoblje koje vrši nadzor tunela će pokušati razjasniti događaj pomoću slike na ekranu i, ukoliko bude potrebno, sama od sebe pokrenuti daljnje mjere pomoći.
- b. Pokušaj gašenja: pokušajte ako je moguće ugasiti požar sopstvenim ručnim vatrogasnim aparatom ili vatrogasnim aparatom iz zone za pozive u pomoć.

- c. Ukoliko pokušaj gašenja nije uspješan, udaljite se što je prije moguće iz područja opasnosti.
- d. Za sve koji nisu direktno uključeni u nesreću ili požaru ili učesnike koje se nalaze u zastoju važi: uključiti žmigavac, isključiti motor, zatvoriti prozore, isključiti ventilaciju, nemojte pušiti!
- e. U tunelu ni pod kod kojim uslovom ne smijete okrenuti vozilo! (Izuzetak: ako interventna služba to izričito nalaže)
- f. U slučaju jakog razvoja dima, isključite motor, odblokirajte haubu motora, odmah napustite vozilo, ali ključ od vozila ostavite utaknut! Ne blokirajte vozilo! Organizacije za intervenciju će tokom intervencije eventualno morati premjestiti Vaše vozilo odnosno evakuisati ga iz zone opasnosti!
- g. Udaljite se najbržim putem iz zone opasnosti!
- h. Slijedite upute interventnih snaga odnosno policije!
- i. Instalirana sigurnosno-tehnička oprema tunela će (u ovisnosti od opremljenost tunela) u slučaju nužde, npr. kod požara, pokrenuti programe koji rade automatski.

Znakovi prije ulaska u tunele i u tunelima

 E11 a+b	„Cestovni tunel“ Oznaka E, 11_a i E, 11_b Dužina tunela treba biti navedena u donjem dijelu znaka ili na dodatnom znaku H2. Kod tunela koji su duži od 3000 m, potrebno je svakih 1000 m prikazati dužinu tunela koju još potrebno preći. Naziv tunela može također biti naveden.
 E 17 a+b	„Proširenje za zaustavljanje u slučaju kvara“ Tabla sa oznakom 328 StVO odn. E, 17_a i E, 17_b Informacije o telefonu za poziv u slučaju nužde i vatrogasnim aparatima trebaju biti navedeni na dodatnoj tabli ili uvršteni u sam znak.
 F 14	„Telefon za poziv u slučaju nužde“ Znak F14 U stanicama za pozive u slučaju nužde koje su vratima odvojene od tunela, jasno čitljiv i na odgovarajućim jezicima napisani tekst, prema niže navedenim primjeru, trebao bi Vas uputiti na to da stanice za pozive u slučaju nužde ne nude zaštitu u slučaju

	požara. „OVA PROSTORIJA NE NUDI ZAŠTITU OD POŽARA“ Slijedite znakove prema izlazima u slučaju nužde“
 F15	„Vatrogasni aparati“ Znak F 15 Opremu koja korisnicima tunela stoji na raspolaganju u stanicama za pozive u slučaju nužde potrebno je prikazati znakom „F“ u skladu sa Bečkim sporazumom, kao što je npr. prikazano lijevo.
 G23 a+b	Izlazi u slučaju nužde Znakovi G, 23_a i G, 23_b „Konvencije o saobraćajnim znakovima i signalima“. Za označavanje izlaza u slučaju nužde bi se trebali koristiti „G“ znakovi.
 G24 a b c	Znakovi G, 24_a, G, 24_b i G, 24_c Osim toga je potrebno je znakovima koji su pričvršćeni na zidovima tunela uputiti na najbliže izlaze u slučaju nužde.
	Signali za vozne trake Ovi znakovi mogu biti okrugli ili pravougaoni.
Radijski prijem	U tunelima u kojima je moguće primati informacije preko radija, korisnici tunela trebaju biti informisani o tome pomoću odgovarajućih znakova prije ulaska u tunel.
Znakovi za obostrani saobraćaj	Svi znakovi za obostrani saobraćaj trebaju korisnike tunela jasno upozoriti na status, kvarove, nesreće, požare ili druge rizike.
Markiranje vozne traka	U svrhu omeđivanja vozne trake od ruba ceste potrebna je voznu traku adekvatno markirati. U tunelima u kojima ima saobraćaja iz suprotnog pravca, vozne trake u oba pravca bi se duž srednje linije (obična ili dupla linija) trebale jasno razdvojiti pomoću jasno vidljivih sredstava.

12.2 Vremena vožnje i odmora

Važeći su zakonski propisi o radnom vremenu.

12.3 Pogonske upute i radne upute

Pogonske upute su pogonski dokumenti čije je pridržavanje obavezno i koji trebaju uputiti na opasnosti u području rada sa biološkim radnim materijalima, opasnim tvarima i njihovim pripravama te sa mašinama i drugim tehničkim postrojenjima te dati informacije o načinu ponašanja.

Sačinjavanje pogonskih uputa je zakonski propisano putem Pravilnika o opasnim tvarima i Uredbe o radnoj sigurnosti.

Pogonske upute po pravilu obuhvataju sljedeće sadržaje:

- a. Područje primjene,
- b. Opasnosti za čovjeka i okoliš,
- c. Mjere zaštite i pravila ponašanja,
- d. Ponašanje u slučaju kvarova,
- e. Ponašanje u slučaju nesreća, prva pomoć.

Za pogonske upute koje se odnose na određene radove izvršeno je upućivanje od strane nadređenih ili/i inženjera sigurnosti. Dodatni propisi za posebne radove su regulisani u radnim uputama koje obuhvataju dodatno obavezujuća pravila ponašanja. Ukoliko zaposleni trebaju izvršiti radove za koje nije izvršeno upućivanje o opasnostima i načinima ponašanja ili za koje nisu sigurni da ih mogu izvršiti, potrebno je prije početka rada obavijestiti nadređenog.

13. Maximum weights and dimensions

<i>at 25.03.13</i>	A	AFG	AL	AZ	B	BG ⁴	BIH	BR	BY ⁴	CH	CY	CZ	D	DK
Height (m)	4	4	4	4	4	4	4	4.40	4	4	4	4	4	4
Double decker bus														
Width (m)														
All vehicles	2.55	2.50	2.50	2.55	2.55	2.55	2.50	2.60	2.55	2.55	2.50	2.55	2.55	2.55
Superstructures of conditioned vehicles	2.60		2.60	2.60	2.60	2.60			2.60	2.60	2.60	2.60	2.60	2.60
Length (m)														
Motor vehicle (other than a bus)	12	12	12	12	12	12	12	14	12	12	12	12	12	12
Trailer	12			12	12	12	12		12			12	12	12
Articulated vehicle	16.50	16	16.50	20	16.50	16.50	17	18.60	20	16.50	16.50	16.50	16.50	16.50
Road train	18.75	24	18.35	20	18.75	18.75	18	19.80	20	18.75	18.35	18.75	18.75	18.75
Bus, coach				12				14			12			
- 2 axles	13.50		12		13.50	13.50	12		12	13.50		13.50	13.50	13.50
- more than 2 axles	15		12		15	15	12		15	15		15	15	15
- with trailer					18.75	18.75						18.75	18.75	18.75
Articulated bus	18.75			18	18.75	18.75	18		18	18.75		18	18.75	18.75
Axle weight (t)														
single axle	10	8	10	10	10	10	10	10	10	10	6	10	10	10
drive axle	11.5				12	11.5				11.5 ⁵	11	11.5	11.5	11.5
tandem axle		14	12	18			16	17			18			
- motor vehicle	18				20	18			18	18		18	18	18
· with air suspension	19					19				19 ⁵		19	19	19
- trailer / semi-trailer	20				20	20			18	20		20	20	20
tridem axle	24		18	24	27 ¹	24	24	25.5	25.5	24		24	24	24
Maximum permitted weight (t)														
Bus, coach														
- 2 axles	18	16	18		19	18	20	15	18	18	16	18	18	18
- 3 axles	25	24	25		26	26 ¹	26	22	24	26 ¹	24	26 ¹	26 ¹	26
Articulated bus	28				28	28			28	28		28	28	28
Motor vehicle														
- 2 axles	18	16	18		19	18	20	16	18	18	16	18	18	18
- 3 axles	26 ¹	24	25		26	26 ¹	26	23	25 ¹	26 ¹	24	26 ¹	26 ¹	26 ¹
- 4 axles	32 ²				32	32			32	32	31	32	32	32 ²
Trailer														
- 2 axles	18		18		20	18	20		18	18		18	18	20
- 3 axles	24		22		30	24	26		24	24		24	24	24
Articulated vehicle	40			38			40			40				
- 3 axles (2+1)		24	26		29			26	28			28	28	28
- 4 axles (2+2)		34	32		39	38 ²		33	38 ²			38 ²	38 ²	38
- 5 axles (2+3)		36	38		44 ¹	40		45	38			42	40	42
- 5 axles (3+2)		36	38		44	40		40	38			46	40	44
- 6 axles (3+3)		36	38		44	40		45	38			48	40	48
- container transport (3+2/3)	44					44						48	44	
Road train	40	36		38			40			40				
- 4 axles (2+2)			40		39	36		33	36			36	36	38
- 5 axles (2+3)			44		44	40		45	38			42	40	42
- 5 axles (3+2)			44		44	40		45	38			44 ¹	40	44
- 6 axles (3+3)			44		44	40		45	38			48	40	48

Maximum weights and dimensions

	E	EST	EU	F ¹⁷	FIN ⁷	GB	GE	GR	H	HKJ	HR	I ¹⁴	IL	IR
Height (m)	4	4	4	⁶	4.20	⁶	4	4	4	4.20	4	4	4	4.50
Double decker bus						4.57								
Width (m)														
All vehicles	2.55	2.55	2.55	2.55	2.60	2.55	2.55	2.55	2.55	2.60	2.55	2.55	2.55	2.50
Superstructures of conditioned vehicles	2.60	2.60	2.60	2.60	2.60	2.60	2.60	2.60	2.60	2.60	2.60	2.60	2.60	
Length (m)														
Motor vehicle (other than a bus)	12	12	12	12	12	12	20	12	12	12 ¹³	12	12	12	12 ¹³
Trailer	12	12	12	12	12	12		12	12	16.20 ¹³		12	12	
Articulated vehicle	16.50	16.50	16.50	16.50	16.50	16.50	20	16.50	16.50	18.50	16.50	16.50	16.50	16
Road train	18.75	18.75	18.75	18.75	25.25	18.75	24	18.75	18.75	18.50	18.75	18.75	18.75	18
Bus, coach													12	11
- 2 axles	15	13.50	13.50	13.50	13.50	13.5 ⁹		12	13.50		13.50	13.50		
- more than 2 axles	15	15	15	15	15	15 ⁹		12	15	12	15	15		
- with trailer	18.75	18.75	18.75	18.75	18.75	18.75			18.75			18.75		
Articulated bus	18	18.75	18.75	18.75	18.75	18.75		18	18.75		18.75	18.75	18	
Axle weight (t)														
single axle	10	10	10	12 ¹⁶	10	10	10	10	10	13	10	12	10	13 ²
drive axle	11.5	11.5	11.5	12 ¹⁶	11.5	11.5	11	11.5	11.5	7.5	11.5	12	11.5	
tandem axle										18				20
- motor vehicle	18	18	18	19	18	18		18	16 ¹¹		18	20	18	
- with air suspension	19	19	19		19	19		19			19		19	
- trailer / semi-trailer	20	20	20		20	20		20	16		20			
tridem axle	24	24	24		24	24		24	24		24		24	
Maximum permitted weight (t)														
Bus, coach														
- 2 axles	18	18	18	19	18	18		18	18	21	18	18	18	19
- 3 axles	26 ¹	26 ¹	26 ¹	26	26 ¹	26 ¹		26 ¹	26 ¹	27	26 ¹	26 ¹	26 ¹	
Articulated bus	28	28	28	32	28	28			28		28	28		
Motor vehicle														
- 2 axles	18	18	18	19	18	18		18	18	21	18	18	18	19
- 3 axles	26 ¹	26 ¹	26 ¹	26	26 ¹	26 ¹		26 ¹	26 ¹	27	26 ¹	26 ¹	26 ¹	26
- 4 axles	32 ²	32 ²	32 ²	32	32 ²	32 ²		32 ²	30	36	32 ²	32 ²	32 ²	
Trailer														
- 2 axles	18	18	18	19	20	18		18	18	21	18	22	19 ¹	
- 3 axles	24	24	24	26	30	24		24	24	27	24	26	27 ¹	
Articulated vehicle							44							
- 3 axles (2+1)	28			32	28	26			28	30			28	26
- 4 axles (2+2)	38 ²	38 ²	38 ²	38	38	38 ²		38 ²	36	40	38 ²	40	38 ²	36
- 5 axles (2+3)	40	40	40	44	42	40		40	40	46	40	44	43 ¹	34
- 5 axles (3+2)	40	40	40	44	46	40		40	40	46	40	44	43 ¹	38
- 6 axles (3+3)	40	44	40	44	48	44 ²		40	40	50	40	44	49 ¹	
- container transport (3+2/3)	44	44	44	44	48	44		44			44	44		
Road train							44							
- 4 axles (2+2)	36	36	36	38	36	36		36	36	40	36	40	37 ¹	32
- 5 axles (2+3)	40	40	40	40	44	40		40	40	46	40	44	45 ¹	34
- 5 axles (3+2)	40	40	40	40	44	40		40	40	46	40	44	45 ¹	38
- 6 axles (3+3)	40	44	40	40	53 ⁸	44 ²		40	40	50	40	44	53 ^{1,8}	40

Maximum weights and dimensions

	IRL	KS	KT	KZ	L	LT	LV	MA	MD	MK	N	NL	P ¹⁴	PL
Height (m)	4.25	4	4.50	4	4	4	4	4	4	4	⁶	4	4	4
Double decker bus	4.57													
Width (m)														
All vehicles	2.50	2.55	2.60	2.55	2.55	2.55	2.55	2.55	2.50	2.50	2.55	2.55	2.55	2.55
Superstructures of conditioned vehicles	2.60			2.60	2.60	2.60	2.60	2.60			2.60	2.60	2.60	2.60
Length (m)														
Motor vehicle (other than a bus)	12		12 ¹³	12	12	12	12	12	12	12	12.40	12	12	12
Trailer	12			12	12	12	12	12	12	12 ¹³	12.40	12	12	12
Articulated vehicle	16.50		15	20	16.50	16.50	16.50	16.50	16.50	16.50	17	16.50	16.50	16.50
Road train	18.35		20	20	18.75	18.75	18.75	18.75	20	18	18.50	18.75	18.75	18.75
Bus, coach				12				12	12		15			
- 2 axles	12		12		13.50	13.50	13.50			12		13.50	13.50	13.50
- more than 2 axles	12				15	15	15			12		15	15	15
- with trailer					18.75	18.75	18.75	18.75		18		18.75	18.75	18.75
Articulated bus			16.50	18	18.75	18.75	18.75	18.00			18.75	18.75	18.75	18.75
Axle weight (t)														
single axle	10	6	10	10	10	10	10	10	10 ⁴	10	10	10	10	10
drive axle	10.5		10	10	12 ¹	11.5	11.5	11.5			11.5	11.5	12	11.5
tandem axle			20		20				16 ⁴	16	20		20	
- motor vehicle	18			18 ²		18	18	18				18		18
- with air suspension	19			19 ²		19	19	19				19		19
- trailer / semi-trailer	20			18 ²		20	20	20				20		20
tridem axle	24 ²			26.5 ²	27 ¹	24	24	24	22 ⁴	24	30	27 ¹	24	24
Maximum permitted weight (t)														
Bus, coach														
- 2 axles	17	18	16	18	19	18	18	18	18 ²	16	19.5	21.5 ¹²	19	18
- 3 axles	25	24		24	26	26 ¹	26 ¹	26 ¹	24	22	26	33 ¹⁵	26	26 ¹
Articulated bus		28	22	28	28	28	28		26	26	29.5		32	28
Motor vehicle		30												
- 2 axles	17		19	18	19	18	18	18	18 ²	16	19.5	21.5	19	18
- 3 axles	26 ¹		26	25 ¹	26	26 ¹	26 ¹	26 ¹	24	22	29.5 ²	33	26	26 ¹
- 4 axles	32 ²			32 ²	32	32 ²	32 ²	32 ²	32		31 ²	43	32	32 ²
Trailer														
- 2 axles	18			18	20 ¹	18	18	18	18 ²		20	20	18	18
- 3 axles	24			24	30 ¹	24	24	24	24	24	30	30	24	24
Articulated vehicle		30			44									
- 3 axles (2+1)	25								30		29.5	31.5	29	
- 4 axles (2+2)	35			38 ²		38 ²	38 ²	38 ²	38 ²	32	29.5	41.5	38	38 ²
- 5 axles (2+3)	40 ¹		35	38		40	40	40	40	40	47	50	40	40
- 5 axles (3+2)	40		35	38		40	40	40	40	40	47	50	40	40
- 6 axles (3+3)	40		35	38		40	40	40	40	40	47	50	40	40
- container transport (3+2/3)	44					44	44	44					44	44
Road train		30			44						50			
- 4 axles (2+2)	35			36		36	36	36	36	36		41.5	37	36
- 5 axles (2+3)	40		45	42		40	40	40	40	40		50	40	40
- 5 axles (3+2)	40		45	42		40	40	40	40	40		50	40	40
- 6 axles (3+3)	40		45	44		40	40	40	40	40		50	40	40

Maximum weights and dimensions

	RC	RCH	RO ⁴	RUS	S	SK	SLO	SR	SYR	TN	TR	UA	UAE	UZ
Height (m)	4	4	4	4	⁶	4	4	4	4	4	4	4	4.20	4
Double decker bus														
Width (m)														
All vehicles	2.50	2.50	2.55	2.55	2.60	2.55	2.55	2.50	2.55	2.55	2.55	2.65	2.60	2.50
Superstructures of conditioned vehicles			2.60	2.60	2.60	2.60	2.60	2.50		2.60	2.60	2.65		
Length (m)														
Motor vehicle (other than a bus)	12	11 ¹³	12	12	24	12	12	12	13	12	12	12	12	12
Trailer			12	12	24		12	12 ¹³		12				
Articulated vehicle	16.50	17	16.50	20	25.25	16.50	16.50	16.50	16	16.50	16.50	22	17	24
Road train		20	18.75	20	24	18.75	18.75	18	19	18.75	18.75	22	21	24
Bus, coach		13.20		12					13	12		12		
- 2 axles			13.50		24	12	13.50	12			12			
- more than 2 axles			15		24	15	15.00	12			12			
- with trailer			18.75		24			18						
Articulated bus		18	18.75	18	24	18	18.75			18	18			
Axle weight (t)														
single axle		12	10	10	10	10	10	10		10	10	10	13.5	8
drive axle		7	11.5		11.5	11.5	11.5			11.5	11.5			
tandem axle		18						16			20	16	20	
- motor vehicle			18		18	18	18			18				
- with air suspension			19		19	19				19				
- trailer / semi-trailer			20		20	18	20			20				
tridem axle		25	24		24	24	24	24		24	24	22		
Maximum permitted weight (t)														
Bus, coach														
- 2 axles		18	18	18	18	18	18	16	19	18	18			
- 3 axles		25	26 ¹	25	26 ¹	26 ¹	25	22	26	26 ¹	25			
Articulated bus			28		28	28		26			28			
Motor vehicle	16.5											38		
- 2 axles		18	18	18	18	18	18	18	19	18	18		16	
- 3 axles		25	26 ¹	25	26 ¹	26 ¹	25	24	26	26 ¹	25		22	
- 4 axles			32 ²	30	32 ²	32 ²	32		26	32 ²	32			
Trailer					36							20		
- 2 axles			18			18	18	18		18				
- 3 axles			24			24	24	22		24				
Articulated vehicle					60	40						38		40
- 3 axles (2+1)		29	30	28				26			28		20	
- 4 axles (2+2)		36	38 ²	36			36	32	38	38 ²	38		32	
- 5 axles (2+3)			40	38			40	40	43	40	40		32	
- 5 axles (3+2)		45	40	38			40	40	43	40	40		32	
- 6 axles (3+3)		45	40	38			40	40	48	40	40		32	
- container transport (3+2/3)			44			44	44			44	44			
Road train					60	40						38	28	40
- 4 axles (2+2)		40	36	36				36	38	36	36			
- 5 axles (2+3)		45	40	38			40	40	43	40	40			
- 5 axles (3+2)		45	40	38			40	40	43	40	40			
- 6 axles (3+3)		45	40	38			40	40	48	40	40			

